

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410116 Björkeryd

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Jonas Warhammar

**Bevarandeplan för Natura 2000-området
SE0410116 Björkeryd**

Kommun: Ronneby

Områdets totala areal: 13,7 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-08-25

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1998-01-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

6410 - Fuktängar

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Björkeryd bidrar till att uppfylla miljömålen Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

I Natura 2000-området är de prioriterade bevarandevärdena de betade åmaderna intill Bräknån och omgivande betade silikatgräsmarker. Området ingår i Bräknåns dalgång och åmaderna vid Björkeryd är representativa för mellersta Blekinges småbrukarbygd med böljande madområden med lång hävdhistorik i ett mångformigt och kuperat kulturlandskap. Inom området finns en geologiskt intressant åsformation som skapar förutsättningar för en artrik torrängsflora.

Beskrivning av området

Björkeryd ligger i mellersta Blekinge och är en del av Bräknåns dalgång. Den norra delen av området utgörs av en åsformation som på sina ställen sluttar brant ner mot Bräknån som i sin helhet utgör ett eget Natura 2000-område (SE0410200). Ån flyter stilla fram längs reservatets

östra kant och omges av strand- och madängar som regelbundet översvämmas. Högre upp i reservatet finns betade hagmarker med i huvudsak ek och björk. De nordvästra delarna består av uppodlad mark.

Vad kan påverka negativt

- Minskat eller upphört bete/slätter, vilket på sikt leder till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området

- Området är avsatt som naturreservat sedan 1979 med en skötselplan från samma år och skyddas enligt 7 kap 4-6 och 30 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras naturvårdsförvaltningen, allmänhetens rättigheter och skyldigheter samt markägarens och nyttjanderättshavarens förfoganderätt över området och vad denne behöver tåla för intrång. Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen i Blekinge län.
- Miljöersättning för bevarande av betesmarker och slätterängar enligt Miljö- och landsbygdsprogrammet år 2014-2020 finns i området.

Behov av skötselåtgärder

- Vissa delar har varit svagt hävdade de senaste åren och är i behov av bättre betestryck, slyröjning och naturvårdshuggning.
- Maden kan med fördel hävdas med slätter vissa år.
- Vid naturvårdshuggningar intill Bräkneån är det värdefullt om något träd lämnas i vattendraget. Död ved, trädstammar och grova grenar, är en bristvara i många vattendrag. Den döda veden skapar en större variation och ändrar vattenströmmar så att nytt bottensubstrat bildas. Det ger en ökad dynamik i vattnet. Trädstammar och grenar fångar även upp löv och annat organiskt material, som blir mat för småkryp. Dessa äts i sin tur av öring. Död ved i vattnet gynnar också örningen genom att det fungerar som skydd för rovfiskar.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 2,7 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Gräsmarkerna utgörs dels av torra till friska, öppna enbuskbevuxna delar, andra delar är något tätare och har ett trädskikt som domineras av ek. I trädskiktet finns också enstaka björk, bok, avenbok, rönn och vildapel. Flera äldre vidkroniga ekar förekommer i området. I buskskiktet växer förutom enbuskar också en del hassel och björnbär. Tidigare inventeringar har visat på att gräsmarkerna innehåller en artrik flora med backsippa, blåsuga, ärenpris, gulmåra, stor blåklocka, jungfrulin, solvända, backnejlika, knägräs, stagg, ängsvädd och gökärt.

Bevarandemål

Områdets silikatgräsmarker ska vara minst 2,7 hektar. Gräsmarken ska vara välhävdad och starkt präglad av bete. Områdets kärlväxtflora ska karaktäriseras av hävdgynnade arter som blåsuga, ärenpris, jungfrulin, solvända, backnejlika, knägräs och ängsvädd. Backsippa ska förekomma rikligt. Betesmarken ska vara öppen med ett visst inslag av träd och buskar som en, ek, björk och al. Värdefulla hagmarksträd, som grova ekar, vildapel och rönn ska finnas. Träd, buskar, sly eller ohävdarter som kan bedömas som igenväxningsvegetation ska vara liten.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet i området bedöms som ordinärt till gott. Vissa delar är i behov av slyröjning och naturvårdshuggning.

6410 - Fuktängar

Areal: 2,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Björkeryd utgörs fuktängen av översvämningsområden intill Bräkneån. Enstaka al finns i trädskiktet och buskskiktet utgörs av al, björk, björnbär och pors. Här växer också vecketåg, älggräs, kråklöver, ängsvädd och hirsstarr. Äldre kartor visar att området tidigare utnyttjats för slätter.

Bevarandemål

Områdets fuktängar ska vara minst 2,6 hektar. Gräsmarken ska vara välhävdad och starkt präglad av bete. Områdets kärlväxtflora ska karaktäriseras av hävdgynnade arter exempelvis hirsstarr och ängsvädd. Betesmarken ska vara öppen utan träd och buskar. Ohävdarter som kan bedömas som igenväxningsvegetation ska vara liten. Vattenståndet ska variera naturligt och översvämningar sker regelbundet och/eller säsongvis.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet i området bedöms som ordinärt till gott. Bättre hävd behövs för att bevara områdets värden.

Dokumentation

- Artportalen, www.artportalen.se (uttag 2016-08-22).
- Jordbruksverket 2004. Ängs- och betesmarksinventering. Tillgänglig: <https://etjanst.sjv.se/tuvaut/site/webapp/tuvaut.html>
- Länsstyrelsen i Blekinge län 1979. Reservatsbeslut och skötselplan för naturreservatet Björkeryd.
- Naturvårdsverket 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Rikets allmänna kartverk 1915-1919. Häradsekonomiska kartan. Digitalt material © Lantmäteriet. www.lantmateriet.se.

Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta

